

Безбедност на интернетот

Разбирање на ризиците, учење безбедни практики и станување одговорни дигитални граѓани

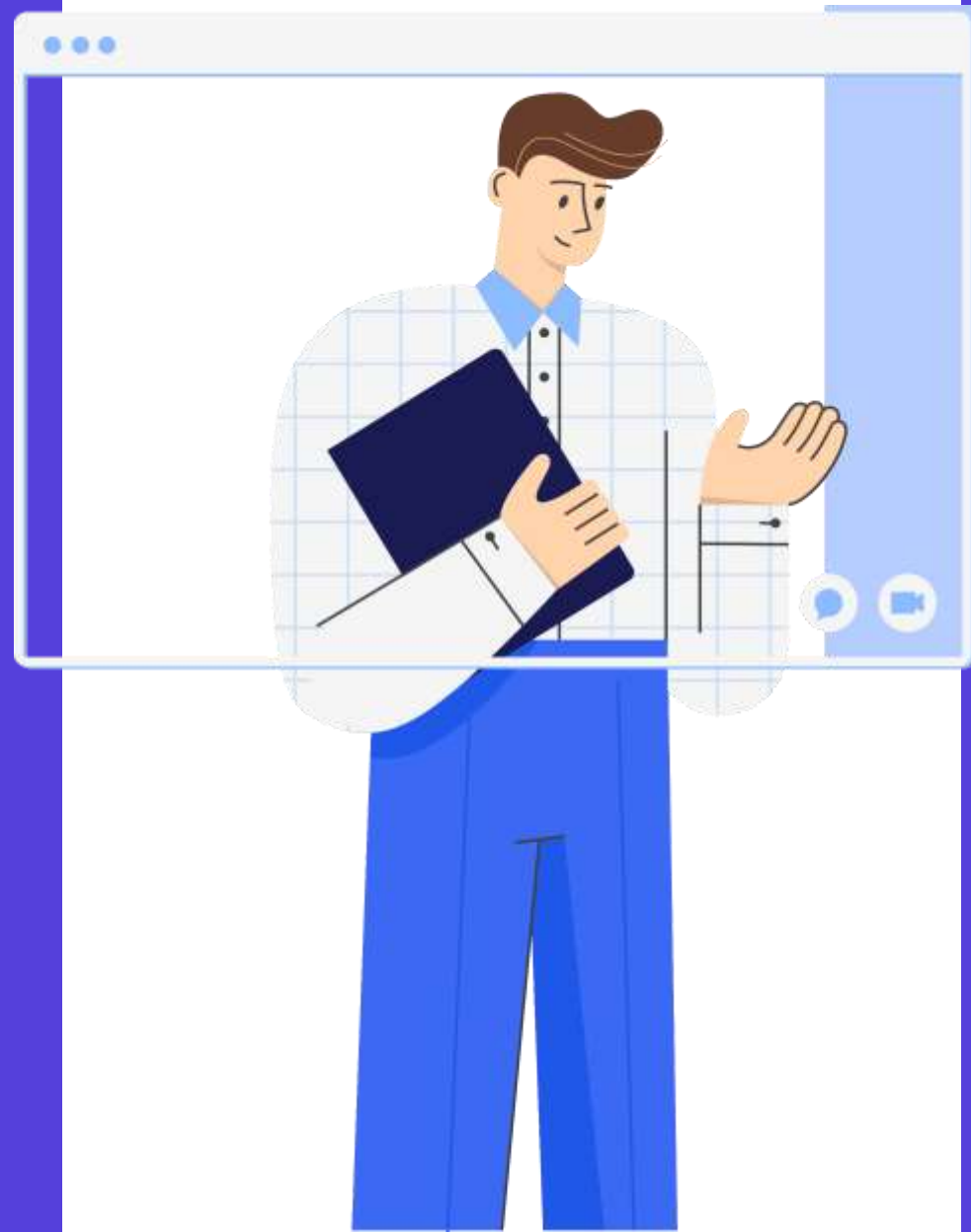
Зошто е важна безбедноста на Интернет?

Интернетот е моќна алатка, но доаѓа со ризици. Ајде да истражимо како да останеме безбедни.

Што ќе покриеме

- Ризици на интернетот
- Безбедни однесувања онлајн
- Сајбер-насилство и како да се справиме
- Зачувување на личните информации
- Поставување онлајн граници

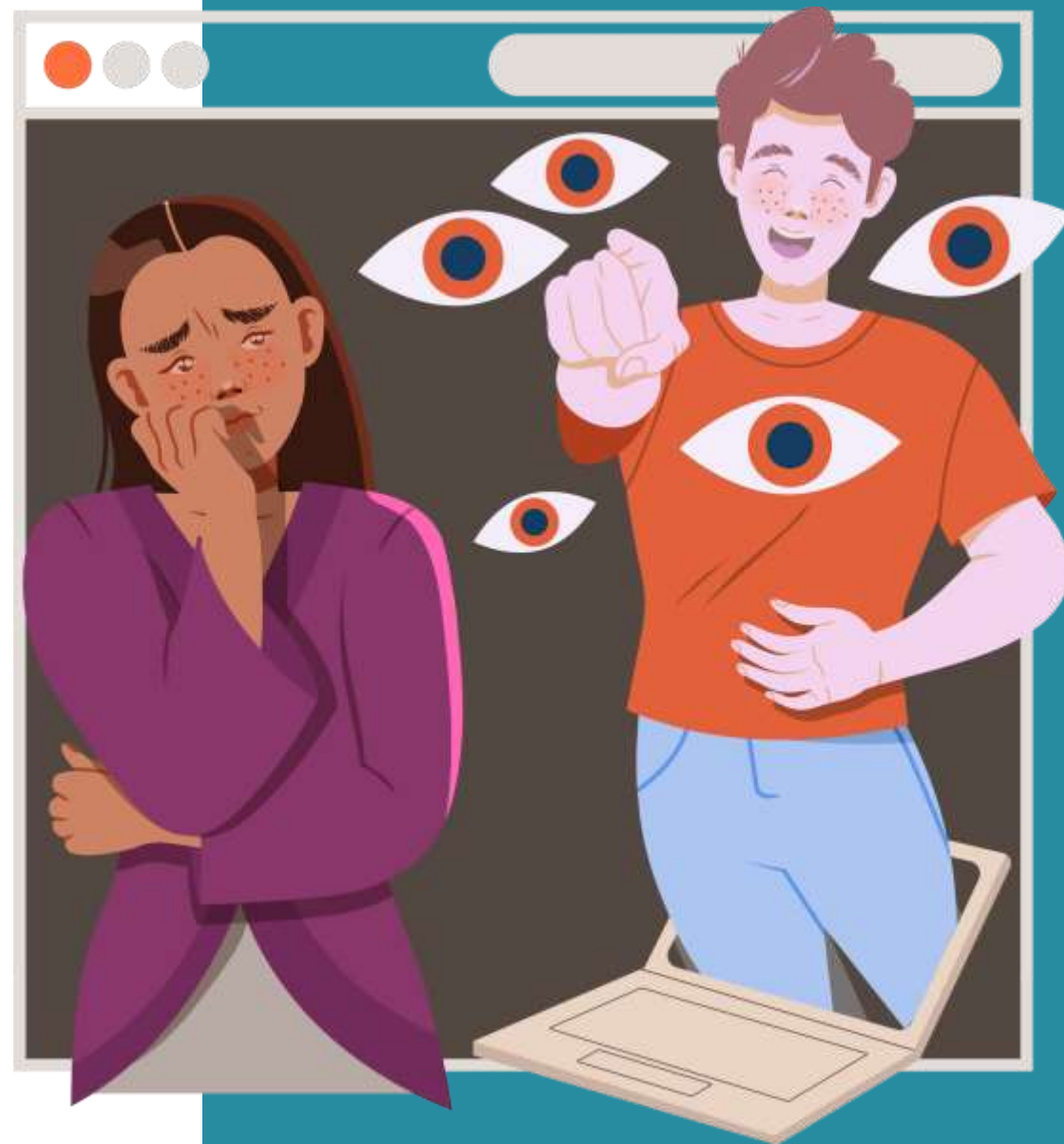

Тинејџерите поминуваат во просек **7+ часа дневно** на интернет. Како да останеме безбедни во овој дигитален пејзаж?

Кои се опасностите?

- Сајбер-насилство
- Фишинг измами
- Несоодветна содржина
- Онлајн предатори

Што е сајбер-малтретирање?

Користење на технологија за вознемирување, заканување или засрамување некого. Тоа може да се случи на социјалните медиуми, платформите за игри или преку апликации за пораки.

Знаци на сајбер малтретирање

- Постојани навредливи пораки
- Ширење лажни информации
- Исклучувајќи ги другите онлајн
- Повлекување од семејството и пријателите
- Избегнување на училиште, клубови, спортови или активности

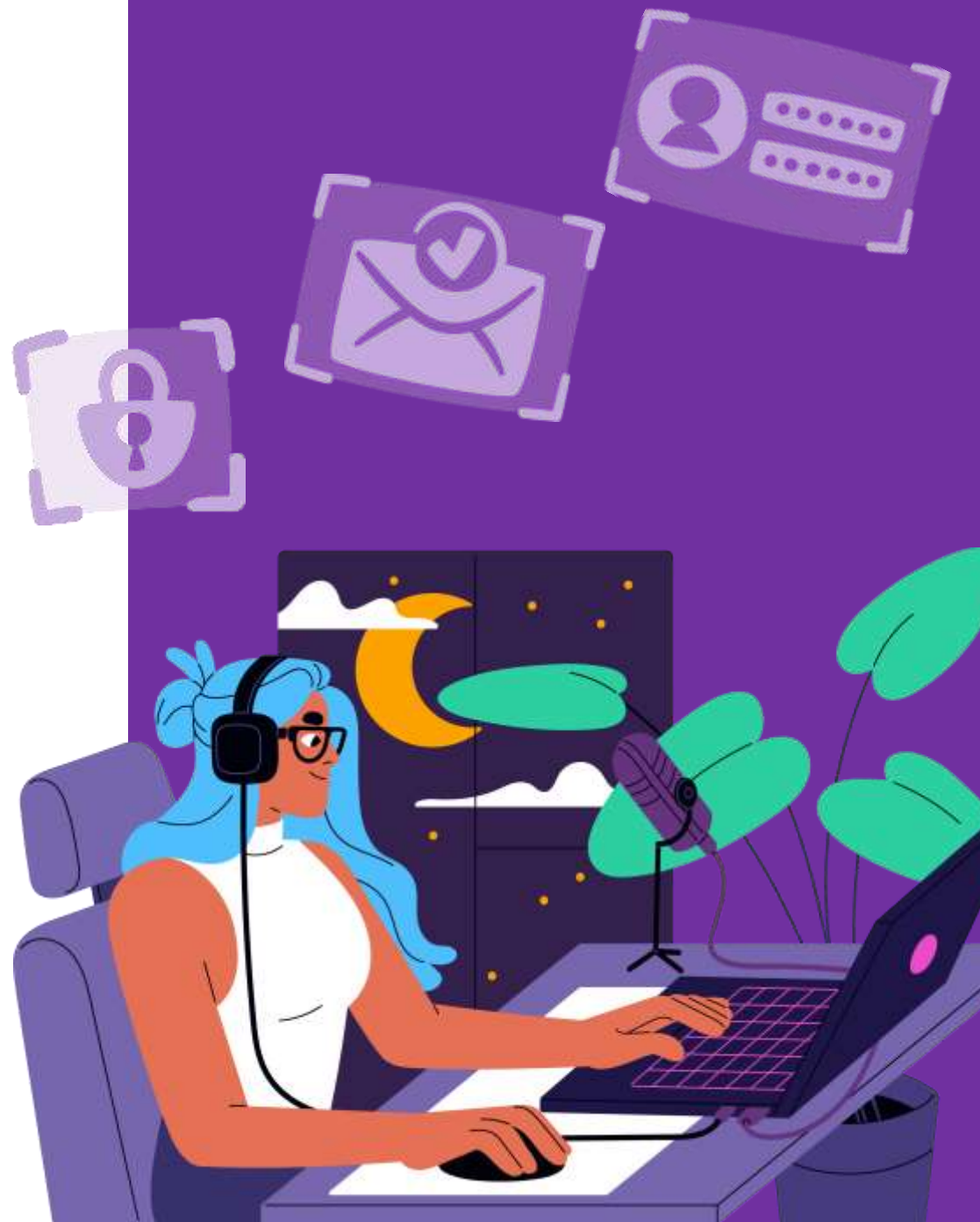

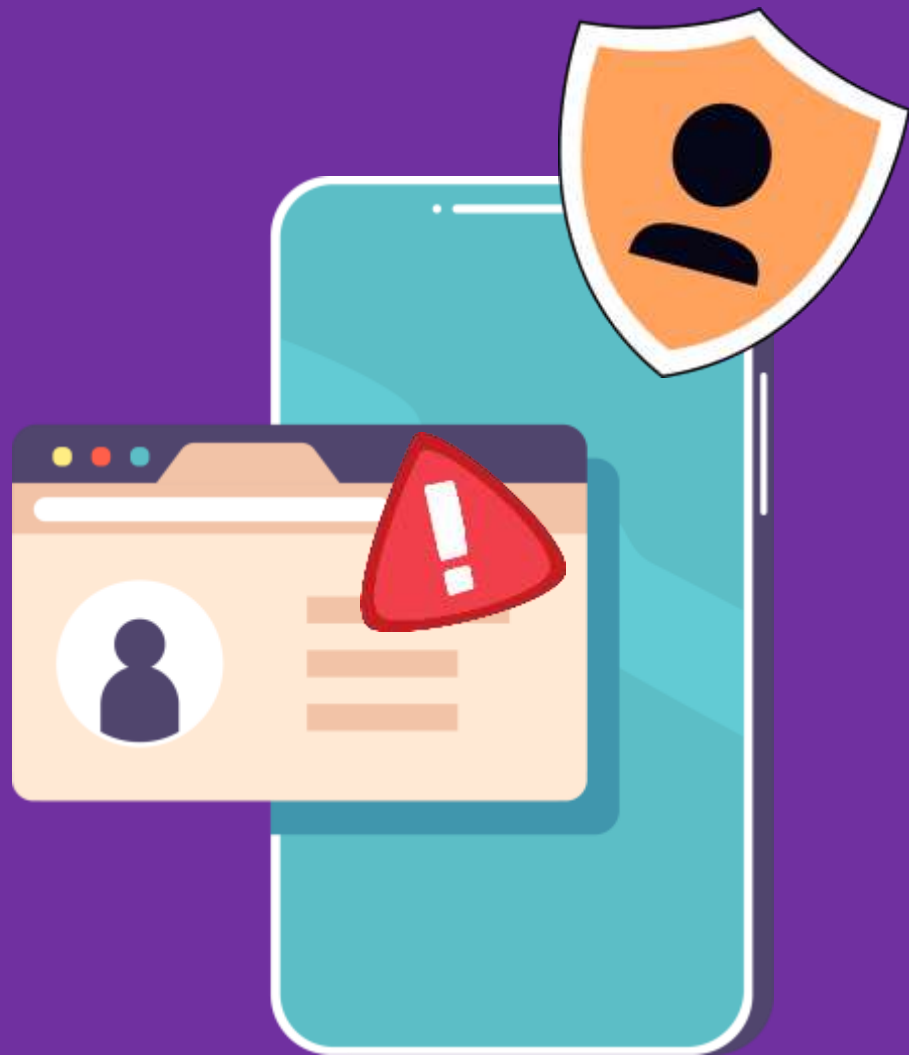
Како да се заштитиме?

Чекори на преземање

- **Не одговарајте и не возвраќајте**
- **Зачувајте докази (скриншотови)**
- **Блокирајте/пријавете го лицето**
- **Разговарајте со возрасно лице на кое му верувате**

Што се фишинг измами?

Фишинг е кога измамниците ве мамат да дадете свои лични информации, како лозинки или банкарски податоци.

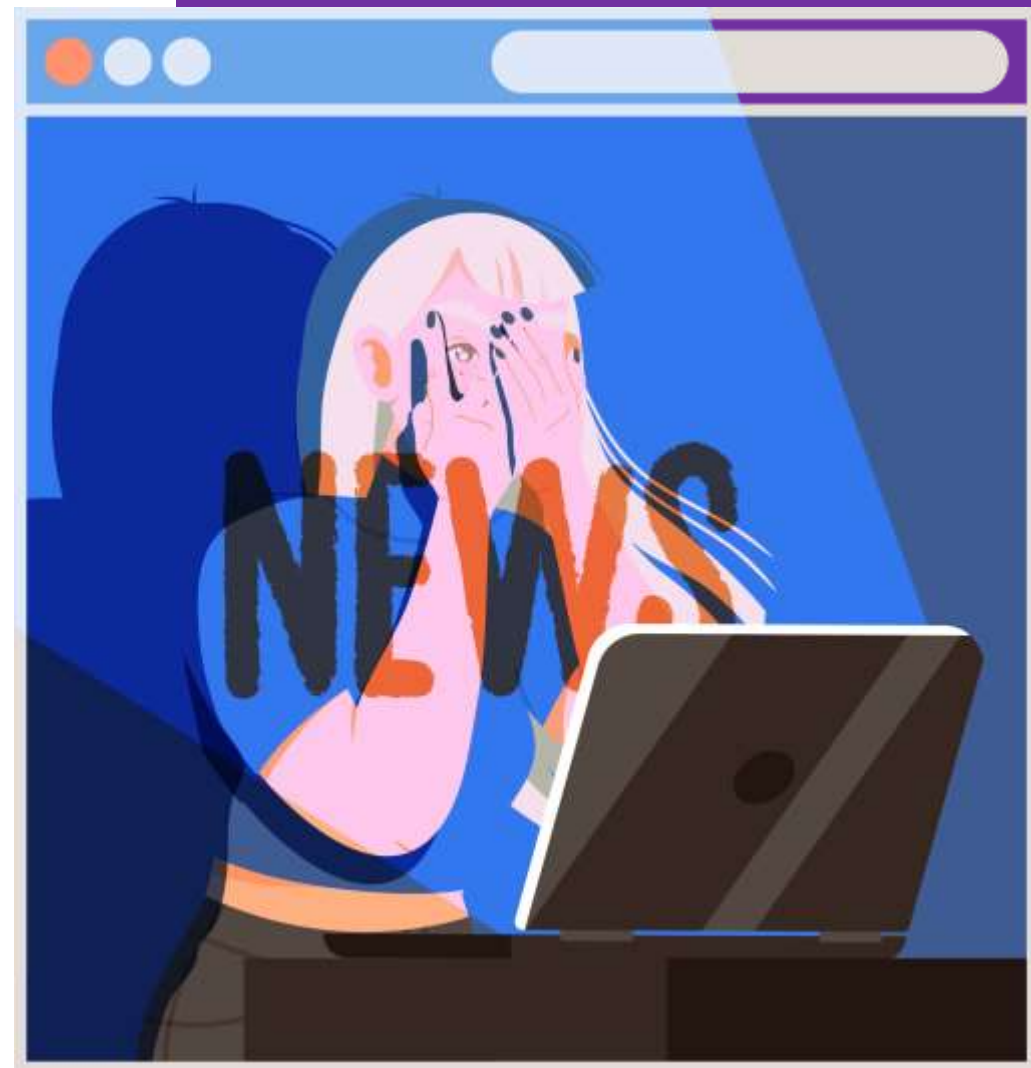
Како да забележите измама?

Прво, важно е да барате сомнителни линкови. Потоа, треба да проверите дали има граматички грешки. И на крај, треба да бидете сигурни дека нема да споделувате лични информации без да го потврдите изворот.

Справување со несоодветна содржина

Ако видите нешто вознемирувачко или несоодветно, главната работа што мора да ја направите е да не се занимавате со тоа. Пријавувањето на платформата помага да се отстранат содржините од тој тип.

Приватност онлајн

Зошто е важна приватноста?

Вашите лични податоци се вредни.
Нивната заштита ве штити од кражба на
идентитет и онлајн предатори.

Креирање безбедни ЛОЗИНКИ

- Користете мешавина од букви,
бројки и симболи
- Избегнувајте користење на
лични податоци
- Редовно менувајте ги
лозинките
- Не ги споделувајте лозинките
со други

Ризици од прекумерно споделување

**Објавувањето премногу информации може да ве
направи ранливи на измами или предатори.
Чувајте ги деталите за вашиот живот приватно.**

Останување безбедни на социјалните медиуми

- **Поставете ги вашите профили приватни**
- **Бидете внимателни кој прифаќате како пријател или следбеник**
- **Размислете пред да објавите**
- **Знајте како да пријавите, блокирате и филтрирате содржина**

Онлајн граници

Поставување граници

Во ред е да се каже не за споделување работи на интернет, дури и со пријателите. Вашата безбедност е на прво место.

Безбедност при 'гејминг' - Паметно играње

- **Не споделувајте лични информации со други играчи**
- **Пријавете ги навредливите играчи**
- **Внимавајте на купувањата во играта**
- **Користете VPN кога играте онлајн**

Што е 'grooming'?

'Grooming' е кога некој гради доверба за да ве искористува или да ви наштети. Научете да препознавате сомнителни однесувања.

Свесност за време пред екранот

Балансот е клучен. Премногу време поминато пред екранот може да влијае на вашето ментално и физичко здравје.

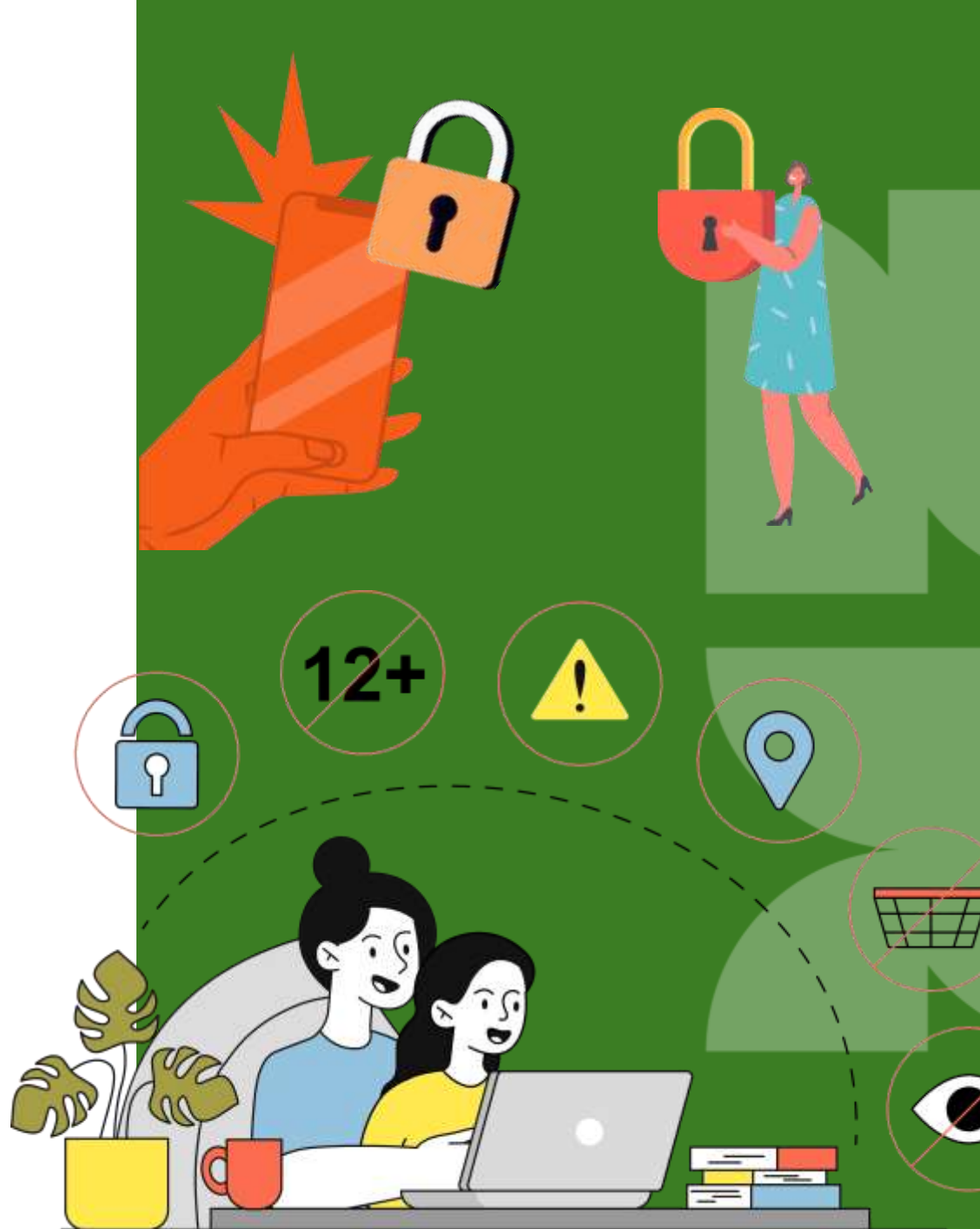
Основи на сајбер безбедноста

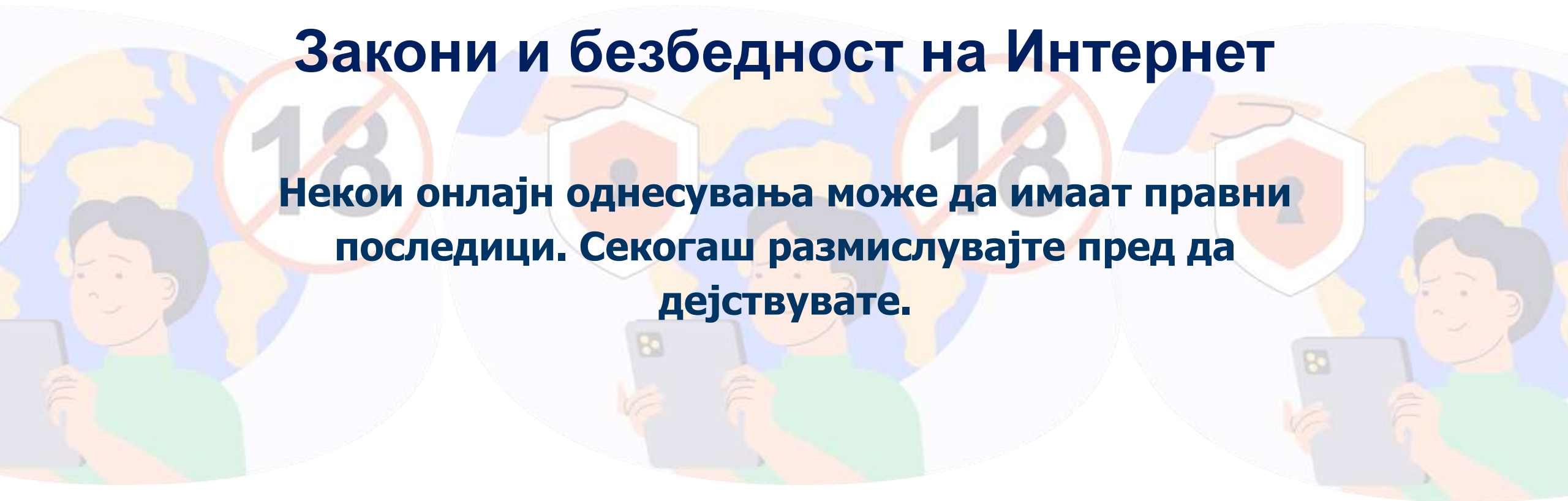
Заштита на вашите уреди

- **Користете антивирусен софтвер**
- **Избегнувајте јавен Wi-Fi без VPN.**
- **Одржувајте го софтверот ажуриран**
- **Исчистете го кешот и историјата на прелистување**

Закони и безбедност на Интернет

Некои онлајн однесувања може да имаат правни последици. Секогаш размислувајте пред да дејствувате.

Улогата на родителите и старателите

Родителите и старателите можат да ви помогнат да останете безбедни на интернет. Чувајте ги во тек за вашата онлајн активност.

Мала дискусија

Како вие се справувате со интернет безбедност?

Дали покажувате вид на насилство при онлајн играње?

Што би направиле ако странец на интернет побара ваши лични податоци?

Кој е еден совет што го научивте денес и ќе почнете да го користите веднаш?

Останете безбедни, останете паметни!
Интернетот е одлично место - ако го
користите паметно.

Ви благодариме!